

เส้นทางการกระจายภารกิจการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นางสาวเพ็ญภา คงธนสารสิทธิ์

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

กองพัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ก่อนปี พ.ศ. 2518 ประเทศไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมที่ต้องพึ่งพาอาศัยทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นหลัก ต่อมาปีพ.ศ. 2518 การพัฒนาเศรษฐกิจของโลกหลังสงครามโลก ได้เริ่มมีการตื่นตัวทำให้เกิดการลงทุนแข่งขันในเชิงภาคอุตสาหกรรม ด้วยเหตุการดังกล่าวเพื่อให้ประเทศไทยทันต่อการเปลี่ยนแปลงแข่งขันทางเศรษฐกิจของโลก จึงได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม มีการนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และวิทยาการต่างๆ มาใช้อย่างกว้างขวาง ทำให้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดความเสื่อมโทรมในระดับรุนแรง อันเป็นผลมาจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบของมลพิษต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างรุนแรง รัฐบาลจึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ขึ้น และมีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติ คือ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ เพื่อดูแลรักษาและกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ในระยะแรก สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี

ปี พ.ศ. 2522 สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติย้ายมาสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน

ปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลได้ปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อขยายขอบเขตงานด้านสิ่งแวดล้อมให้กว้างขวางไปในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และการประสานงานกับต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมขึ้น 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) และกรมส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.) ทำหน้าที่แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อผลักดันนโยบายและมาตรการให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น รวมทั้งตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการกระจายอำนาจ การบริหาร และงบประมาณด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับเปลี่ยนชื่อกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน เป็น กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

ในปีนี้จังหวัดต่างๆ ของประเทศไทยที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วบริเวณชายฝั่ง ส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย โดยไม่คำนึงถึงความเสื่อมโทรม การมั่งคั่งปล่อยของเสียลงสู่ทะเล ประกอบกับทะเลเป็นแหล่งสุดท้ายที่ของเสียจากแหล่งต่างๆ ถูกพัดพามาตามลำน้ำแล้วสะสมกัน ทำให้เกิดมลพิษทางน้ำทะเลเสื่อมคุณภาพ และยังสร้างความเสียหายต่อพืชและสัตว์ที่อาศัยอยู่ในทะเล และบริเวณชายฝั่งด้วย

ผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้นส่งผลย้อนกลับมายังมนุษย์ในด้านต่างๆ เช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ผลกระทบด้านสุขภาพ หรืออาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางสังคม เป็นต้น กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม จึงได้ประกาศกฎกระทรวง (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ตามนัยมาตรา 43 และมาตรา 44 ออกประกาศฯ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จังหวัดภูเก็ต และ จังหวัดกระบี่ (จำนวน 3 ฉบับ) โดยกำหนดข้อห้ามหรือกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ และกำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่จะก่อสร้าง หรือดำเนินโครงการหรือกิจการ ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยในพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดภูเก็ต กำหนด 2 ประเภทโครงการ และจังหวัดกระบี่ 3 ประเภทโครงการ เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ. 2540 การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

ยังคงดำเนินการเรื่อยมา แต่ในปีที่รัฐบาลพยายามให้ความสำคัญและจริงจังกับกลุ่มพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีการควบคุมกิจการขนาดเล็กที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดประเภทและขนาดโครงการที่ต้องจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE) กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม จึงได้ปรับปรุงแก้ไขประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จังหวัดภูเก็ต และ จังหวัดกระบี่ (จำนวน 3 ฉบับ) พ.ศ. 2540 โดยกำหนดให้โครงการหรือกิจการบางประเภทและบางขนาดที่ดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าว ต้องจัดทำและเสนอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (IEE) แต่ยังไม่ได้มีการกำหนดหลักการดำเนินการในการพิจารณาและหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ รวมทั้งแนวทางการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นที่ชัดเจน

ปี พ.ศ. 2543 กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้เริ่มกระจายอำนาจการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นให้กับจังหวัด โดยออกประกาศ ดังนี้

1) ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการ หรือกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานผลกระทบ

สิ่งแวดล้อมเบื้องต้นในเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ และเมืองพัทธา จังหวัดชลบุรี โดยมีสาระสำคัญ คือ 1) กำหนดคุณสมบัติของผู้จัดทำรายงาน IEE วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป มีประสบการณ์หรือผ่านการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง และมีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2) กำหนดประเภทและขนาดที่ต้องจัดทำ IEE 6 ประเภท และ 3) แนวทางการจัดทำรายงาน IEE

2) ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณจังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ และเมืองพัทธา จังหวัดชลบุรี โดยมีสาระสำคัญ คือ กำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงาน (คชก.) ของแต่ละคณะไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาต หัวหน้าส่วนราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ผู้แทนองค์กรเอกชน 2 คน ผู้อำนวยการสิ่งแวดล้อมภาค หัวหน้าสำนักงานจังหวัด และเจ้าหน้าที่ส่วนราชการ 2 คน และคุณสมบัติของคชก.

ปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้มีการปรับปรุงการบริหารโครงสร้างราชการ โดยมีการจัดตั้งกระทรวงใหม่ โดยโอนย้ายภารกิจจากเดิมกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เป็น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ. 2546 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่เมืองพัทธา จังหวัดชลบุรี จังหวัดภูเก็ต และ จังหวัดกระบี่ (จำนวน 3 ฉบับ) พ.ศ. 2546 โดยเพิ่มการกำหนดประเภทโครงการหรือประกอบกิจการที่ต้องจัดทำรายงาน IEE หรือ EIA และให้อำนาจคณะกรรมการฯ พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้พิจารณารายงาน IEE หรือ EIA ได้

ปี พ.ศ. 2547 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดให้จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม โดยออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่อำเภอบ้านแหลม อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอยาย่าง และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อำเภอหัวหิน และอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ.2547 โดยได้กำหนดให้โครงการที่เข้าข่ายตามประกาศฯ ต้องเสนอรายงาน IEE หรือ EIA

ปี พ.ศ. 2550 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดให้จังหวัดพังงา เป็นจังหวัดในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม โดยออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องที่อำเภอกระบุรี อำเภอตะกั่วป่า อำเภอท้ายเหมือง อำเภอทับปุด อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง และอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา พ.ศ. 2550 โดยได้กำหนดให้โครงการที่เข้าข่ายตามประกาศฯ ต้องเสนอรายงาน IEE หรือ EIA

ปี พ.ศ. 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาติดตามการดำเนินการของการกระจายภารกิจ

การพิจารณารายงาน ซึ่งเกิดปัญหาการดำเนินการที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ไม่แจ้งผลการพิจารณาให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบ จึงได้มีการปรับปรุงประกาศคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ 17/2552 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน (คชก. สผ.) โดยมีสาระสำคัญให้อำนาจ คชก. พิจารณารายงาน IEE และ EIA ได้และตั้งอำนาจการพิจารณาที่ สผ. โดยให้อำนาจการพิจารณาของ คชก. จังหวัด พิจารณาได้เฉพาะโครงการที่มีการประกาศในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนั้นๆ และไม่เป็นโครงการที่มีการกำหนดประเภทและโครงการของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2557 มีลำดับเหตุการณ์สำคัญ ดังนี้

1) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดให้จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม โดยออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องที่ตำบลลี้งาม ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ต ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลอ่างทอง ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย และตำบลเกาะพะงัน ตำบลบ้านใต้ ตำบลเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. 2557 โดยได้กำหนดให้โครงการที่เข้าข่ายตามประกาศฯ ต้องเสนอรายงาน IEE หรือ EIA

2) สผ. ได้พิจารณา การดำเนินการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา พบว่า การพัฒนาโครงการด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน มีการกระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และจังหวัดที่เป็นเมืองใหญ่ หรือเป็นแหล่งท่องเที่ยว ประกอบกับ กิจกรรมการดำเนินโครงการด้านอาคารมีลักษณะของผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน และมีเทคนิคหรือวิธีการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานท้องถิ่นในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา รายงาน สผ. จึงได้เสนอเรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน ระดับจังหวัด ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อ 25 กันยายน 2557 มีมติเห็นชอบหลักการในการแต่งตั้ง คชก. ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน ระดับจังหวัด และเห็นควรกระจายอำนาจให้ กรุงเทพมหานคร และจังหวัด พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม 7 จังหวัด (ชลบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ภูเก็ต กระบี่ พังงา และสุราษฎร์ธานี) โดยให้ คชก. กทม. มีอำนาจในการพิจารณารายงาน EIA ทุกขนาด จังหวัดพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้ คชก. พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พิเศษเฉพาะรายงาน IEE หรือ EIA ที่ไม่ใช่อาคารสูง (อาคารสูงไม่เกิน 23 เมตร) หรือไม่ใช่อาคารขนาดใหญ่พิเศษ (อาคารที่มีพื้นที่ใช้สอยเกิน 10,000 ตารางเมตร) โดยรับความเห็นเบื้องต้นจาก สผ. เสนอให้ คชก. พิจารณา และแจ้งผลให้ สผ. ดำเนินการต่อไป ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น (ครั้งที่ 2)

ปี พ.ศ. 2558 ปีนี้มีเหตุการณ์สำคัญ 2 เหตุการณ์ ดังนี้

1) สผ. ได้ดำเนินการพิจารณากระจายภารกิจให้กับจังหวัดอื่นๆ ที่เหลือ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาความพร้อมของจังหวัด จากสถิติการเสนอรายงาน EIA ด้านอาคาร เป็นจังหวัดที่มีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวนบุคลากรและอัตรากำลังที่เพียงพอในการปฏิบัติงานเป็นฝ่ายเลขานุการ และเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ 5/2558 มีมติเห็นชอบหลักการในการแต่งตั้ง คชก. ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน ระดับจังหวัด สำหรับจังหวัดที่ผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาความพร้อม จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี เชียงใหม่ สมุทรปราการ นครราชสีมา ปทุมธานี ระยอง และขอนแก่น ให้อำนาจพิจารณาเฉพาะโครงการ

ที่ไม่ใช่อาคารสูง (อาคารสูงไม่เกิน 23 เมตร) หรือไม่ใช่อาคารขนาดใหญ่พิเศษ (อาคารที่มีพื้นที่ใช้สอยเกิน 10,000 ตารางเมตร) โดยรับความเห็นเบื้องต้นจาก สผ. เสนอให้ คชก. พิจารณา และแจ้งผลให้ สผ. ดำเนินการต่อไป

2) รัฐบาลเล็งเห็นโอกาสและศักยภาพทางเศรษฐกิจที่จะยกระดับธุรกิจของประเทศไทยให้เป็นเขตเศรษฐกิจระดับโลก ในการพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยว ให้พร้อมในการอยู่อาศัย ประกอบธุรกิจ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ความทันสมัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้คนในพื้นที่และผู้ที่จะเข้ามาลงทุนใหม่ จึงเห็น

ควรให้มีการกระจายภารกิจพิจารณารายงาน EIA โครงการด้านอุตสาหกรรมและระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุนในพื้นที่ที่รัฐบาลส่งเสริมให้มีการลงทุน หรือพื้นที่ที่ต้องเร่งพัฒนาหรือดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล โดยในระยะแรก จำนวน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว สงขลา และตราด และในระยะที่สองอีก 5 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย กาญจนบุรี หนองคาย นครพนม และนครราชสีมา รวมเป็น 10 จังหวัด จึงได้ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณา รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรม และระบบ สาธารณูปโภคที่สนับสนุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(Special Economic Zone : SEZ) และ ประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ได้ลงนามในประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2558) เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณา รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ดังกล่าว เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2558 เพื่อกระจายอำนาจการพิจารณาโครงการด้านอุตสาหกรรม และระบบ สาธารณูปโภคให้กับ 10 จังหวัด

ปี พ.ศ. 2560 เนื่องจากรัฐบาลได้มียุทธศาสตร์ ไทยแลนด์ 4.0 เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและผลักดันการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายนำร่องในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญในการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ และเห็นว่าการจัดทำรายงาน EIA มีขั้นตอนการพิจารณาที่มีระยะเวลาที่ไม่ทันต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย รัฐบาลโดยหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีแนวคิดและมีคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ จัดทำแผนเร่งรัดการดำเนินธุรกิจ โดยคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 2/2560 เรื่อง การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC: จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง) เพื่อกำหนดมาตรการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ การยกระดับคุณภาพชีวิตและความ เป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม โดยมีสาระสำคัญ

1) ให้ กก.วล. แต่งตั้ง คชก. เพื่อพิจารณารายงาน EIA ของโครงการหรือกิจการใดในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นการเฉพาะพิจารณารายงานให้เสร็จภายใน 270 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานระยะเวลาในการแก้ไขรายงานไม่เกิน 45 วัน มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการพิจารณารายงาน โครงการหรือกิจการละ 300,000 บาท

2) แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 3 คณะ ได้แก่ ด้านอุตสาหกรรมและระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุน ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางบกและอากาศ

แต่อย่างไรก็ตาม ในปีดังกล่าว ถึงแม้ว่า สผ. ได้เสนอเรื่องดังกล่าวเข้าคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาแล้ว แต่ปรากฏว่ามีโครงการจำนวน 6 โครงการที่เสนอในพื้นที่ EEC และอยู่ในกระบวนการพิจารณารายงานฯ อยู่ จึงไม่ได้เห็นถึงความจำเป็นของการประกาศ EEC ประกาศดังกล่าวจึงได้ตกไป

ปี พ.ศ. 2562 มีเหตุการณ์สำคัญในการตั้งอำนาจการกระจายอำนาจการพิจารณากลับมาที่ สผ. ดังนี้

1) ยกเลิกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2558) เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอุตสาหกรรมและระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุน ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) เนื่องจากในระยะที่ผ่านมา มีการนำเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพียง 3 จังหวัด คือ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตาก และจังหวัดสงขลา จังหวัดละ 1 โครงการ ประกอบกับปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จึงทำให้ไม่มีการนำรายงาน EIA เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้ง 10 จังหวัด อีกต่อไป

2) เนื่องจากผลการติดตามการกระจายภารกิจพิจารณา รายงาน EIA ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน ระดับจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2561 พบว่า พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดระยอง และจังหวัดขอนแก่น ในระยะเวลา 3 ปี มีจำนวนรายงานที่เสนอให้พิจารณาไม่เกิน 10 ฉบับ ประกอบกับคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ไม่พร้อมรับภาระการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และอยู่ในวิสัยที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ สผ. สามารถรับพิจารณาได้ เห็นควรยกเลิกการกระจาย

ภารกิจพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้กับกลุ่มจังหวัดดังกล่าว โดยให้กลับมาพิจารณาที่ สผ. ส่วนกลางแทน เนื่องจากความไม่คุ้มทุนของงบประมาณและบุคลากรในการประชุม ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมเห็นชอบกับมติดังกล่าวในการประชุมครั้งที่ 6/2562 เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2562

ปี พ.ศ. 2563 เนื่องจากการประกาศพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการ สผ. จึงได้ปรับปรุงประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการในการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม 3 ฉบับ (คชก. กทม. จังหวัด และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม) โดยยังคงหลักการและสาระสำคัญของประกาศเดิม โดยสวนที่ปรับปรุง เช่น องค์ประกอบ การดำรงวาระของคณะกรรมการผู้ชำนาญการ และให้มีบทเฉพาะกาลให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการที่ใดแต่งตั้งไว้แล้วในปัจจุบัน สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ จนกว่าจะมีการออกคำสั่งแต่งตั้งใหม่ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อกระบวนการและ ขั้นตอนการพิจารณารายงานฯ ที่ยังคงค้างอยู่ในปัจจุบัน

การกระจายภารกิจ

การนิยามรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

